

Sygn. akt II Ca 193/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Grzegorz Ślęzak (spr.)
Sędziowie	SSO Paweł Hochman SSR del. Mariusz Kubiczek
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa A. U. (1) i J. U. (1)

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w L.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (...) S.A. z siedzibą w L.

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 4 grudnia 2017 roku, sygn. akt I C 2184/16

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w L. na rzecz powódki J. U. (1) kwotę 1.800,00 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSA w SO Grzegorz Ślęzak

SSO Paweł Hochman SSR Mariusz Kubiczek

Sygn. akt II Ca 193/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 grudnia 2017 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim po rozpoznaniu sprawy z powództwa J. U. (1), A. U. (1) i D. W. (1) przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w L. o zapłatę

1. zasądził od strony pozwanej na rzecz:

a) powodów J. U. (1), A. U. (1) solidarnie kwotę 21.662,75 złotych tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie w okresie od dnia 1 października 2006r. do dnia 30 września 2016r. z nieruchomości stanowiącej działkę oznaczoną

w ewidencji gruntów nr (...), położoną w P. oraz w okresie od dnia 1 lipca 2009r. do dnia 30 września 2016r. z nieruchomości stanowiących działki oznaczone w ewidencji gruntów nr: (...) położonych w P.;

b) powódki D. W. (1) kwotę 789,25 złotych tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie w okresie od dnia 1 października 2006r. do dnia 30 czerwca 2009r. z nieruchomości stanowiących działki oznaczone w ewidencji gruntów nr: (...) położonych w P.;

2. zasądził od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w L. solidarnie na rzecz powodów kwotę 1.123 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

3. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki J. U. (1) w kwotę 4.817 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 4.800 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Powodowie – małżonkowie J. U. (1) i A. U. (1) są właścicielami nieruchomości położonej P., stanowiących działki gruntu oznaczoną

w ewidencji gruntów jako działki (...) i dla których prowadzone są przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim odpowiednio księgi wieczyste o nr: (...) dla działki (...) dla pozostałych działek (...).

Powodowie J. U. (1) i A. U. (1) są właścicielami działki (...) dopiero od lipca 2009r., kiedy otrzymali ją (podobnie jak działkę (...) nieobjętą pozwem w niniejsze sprawie) w darowiźnie od powódki D. W. (1).

Działka nr (...) o pow. 0,1415 ha usytuowana jest za powyżej opisanymi działkami od strony północnej, posiada dostęp do drogi gruntowej – ul. (...). Działka posiada kształt prostokąta o szerokości 8 m. Przez działkę przebiega linia 15 kV w odległości 25 m od jej południowej granicy, bez posadowionego słupa.

Działka nr (...) o pow. 0,4484 ha zlokalizowana jest pomiędzy ul. (...) od południa i ul. (...) od północy, posiada kształt długiego prostokąta o szerokości 9,5 m. Przez działkę w odległości ok. 180 m od jej południowej granicy przebiega linia 15 kV bez posadowionego słupa.

Działka (...) o pow. 0,3404 ha zlokalizowana jest pomiędzy ul. (...) od północy i ul. (...) od południa, posiada kształt długiego prostokąta o szerokości 9,5 m. Przez działkę przebiegają 2 linie wysokiego napięcia 110 kV – jedna w odległości 21 m od jej północnej granicy, druga w odległości ok. 56 od północnej granicy, bez posadowionych słupów. W odległości ok. 90 m od strony ul. (...) przebiega linia 15 kV z 1 słupem jednonogim. Dodatkowo przez działkę (...) przebiega też gazociąg wysokiego ciśnienia, przez co istnieje ograniczenie w jej zagospodarowaniu.

W sprawie I C 43/13 (II Ca 444/15), w której powodowie dochodzili m. in. wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z przedmiotowych działek w związku m. in. z tożsamą infrastrukturą przesyłową strony pozwanej (zarówno w związku z liniami 110 kV, jak i 15 kV) za uprzednie okresy, wskutek apelacji powodów, prawomocnym wyrokiem z dnia 9 czerwca 2016r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zmienił oddalający powództwo wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 16 lutego 2015r. w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej – (...) S.A. w L. na rzecz powodów kwotę J. U. (1) i A. U. (1) kwotę 5.874,62 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 1.958,20 od dnia 3 czerwca 2013r. do dnia zapłaty i od kwoty 3.916,42 złote od dnia 5 grudnia 2014r. do dnia zapłaty oraz zasądził od strony pozwanej – (...) S.A. w L. na rzecz powódki D. W. (1) kwotę 861 złotych tytułem wynagrodzenia powodów za bezumowne korzystanie z przedmiotowych działek przez pozwanego w związku z powołaną infrastrukturą stanowiącą linie 15kV i oddalił apelację w pozostałej części, tj. w zakresie żądania wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z przedmiotowych działek w związku z liniami 110 kV, w związku z którymi powodowie nie domagają się żadnego wynagrodzenia w niniejszym postępowaniu.

Sposób wyliczenia należnego powodom wynagrodzenia w związku z liniami 15kV na działkach (...) Sąd Okręgowy szczegółowo przedstawił w uzasadnieniu wskazanego wyroku, dokonując także korekty współczynnika

współkorzystania poszczególnych działek – w sposób precyzyjnie wskazany na k. 712 – 714 uzasadnienia wskazanego wyroku – ustalając, że w przypadku:

- działki (...) wynagrodzenia za rok wynosi 470,88 złotych (187,50 m² x 0,129 x 48,67 zł x 0,4),
- działki (...) wynagrodzenia za rok wynosi 1.487,32 złotych (465 m² x 0,129 x 49,59 zł x 0,5),
- działki (...) wynagrodzenia za rok wynosi 287 złotych (157,50 m² x 0,129 x 47,09 zł x 0,3).

Zatem łącznie wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z terenu 3 przedmiotowych działek zakresie zajęтым przez wskazaną infrastrukturę, uwzględniając wynikające z tego ograniczenia w ich poszczególnym zagospodarowaniu, wynosi rocznie 2.254,20 złotych (470,88 zł + 1.487,32 + 287).

Pozwany jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), następnie Zakłady (...), następnie Zakładu (...). Z kolei przedsiębiorstwo Zakład (...) przekształciło się na mocy aktu komercjalizacji w Zakład (...) S.A. Zaś w 2010r. w ramach konsolidacji przedsiębiorstw energetycznych, Zakład (...) S.A. przekształciły się w (...) S.A. z siedzibą w Ł. i został przejęty przez (...) S.A.

w L..

Przez działki (...) przebiega linia P. – (...)kV, zaś przez działkę (...) przebiega linia P. – (...)kV. L. istniały na przedmiotowych działkach, kiedy tytuł własności do nich nabywali powodowie. Linia P. – W., przebiegająca przez działki (...) była modernizowana, podobnie jak linii P. – S., przebiegająca przez działkę (...), co miało miejsce ok. 1988r. i zmieniono wówczas ich lokalizacje. Zmieniono wówczas pierwotną lokalizację wymienianych słupów z drewnianych na betonowe, których nie postawiono w miejsce dotychczasowych, tylko w innych miejscach niż były uprzednio. Linia P. – W. wcześniej przebiegała bliżej ulicy (...) ale tuż przed tą ulicą, a teraz jest za ul. (...) w stosunku do siedliska powódki na działce (...). Natomiast linia P. – S. przebiegała kiedyś bliżej ul. (...), a obecnie jest między ul. (...).

Powódka J. U. (1) mieszka na działce (...) od 1958r., która stanowi jej siedlisko, choć kiedyś nie należała do niej.

Zlokalizowane linie ograniczają możliwości korzystania z każdej z nieruchomości, w tym możliwości posadwienia naniesień, czy sadzenia choćby drzew, nadto ujemnie wpływają na wartość każdej z działek. Dotychczas każda z działek to grunt orny, ale mogłyby podlegać przekształceniu, jak działki w okolicy. Dotychczas powodowie wykorzystywali przedmiotowe działki wyłącznie rolniczo, po uprawy warzyw i owoców.

Powódka J. U. (1) nie wykazała, żeby w porównaniu do stanu faktycznego, na którego podstawie biegła A. J. w sprawie I C 43/13 (II Ca 444/15), dokonała szacunku wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z poszczególnych działek w związku ze zlokalizowaną tam infrastrukturą przesyłową pozwanego, cokolwiek uległo zmianie.

Zmiana lokalizacji linii 15 kV P. – W. i P. – S. była związana ze zmianą sposobu zasilania transformatorów, z jednokierunkowych na dwukierunkowe. Na działkach do niedawna należących jeszcze do świadka M. P. (1), przez które również przebiegały te linie energetyczne, modernizacja – zmiana lokalizacji miała miejsce ok. 1997r., kiedy m. in. wymieniono słupy z drewnianych na betonowe, które postawiono w nowych, a nie w dotychczasowych miejscach ich usytuowania (po prostu obok).

Przez działki powodów objęte pozwem przebiegają m. in. dwie linie 15kV, tj. linia P. – S. powstała w 1958r. oraz P. – W. powstała w 1957r. Linia P. – W. była modernizowana w 1978r., co polegało na wymianie słupów z drewnianych na betonowe. Na przedmiotowych działkach powodów nie ma słupów, jedynie przebiegają nad nimi przewody przesyłowe. Linie są cały czas aktywne – wykorzystywane. Linie są przedmiotem systematycznych oględzin, nie rzadziej niż raz na pięć lat, na podstawie których planowane są ewentualne inne inwestycje, czy czynności według potrzeb. Dokonywana jest też systematyczna wycinka roślinności w bezpośredniej okolicy linii. Ostatnie oględziny linii na przedmiotowych nieruchomościach miała miejsce w 2014r. bez potrzeby interwencji. Oględziny nie zawsze

wymagają bezpośredniego wejścia, czy ingerencji na terenie konkretnej nieruchomości, czasem wystarczy jedynie obserwacja lornetką.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zaoferowanych przez strony dowodów z dokumentów, w tym dotyczących własności poszczególnych działek przez powodów, czego strona pozwana w żaden sposób nie kwestionowała oraz na podstawie dowodu z dokumentów w zakresie następstwa prawnego strony pozwanej, co również nie było kwestionowane, jak również na podstawie przedstawionych przez stronę pozwaną dokumentów dotyczących przedmiotowych linii energetycznych, a także na podstawie dokumentu w postaci opinii biegłej A. J. sporządzonej w sprawie I C 43/13, o której wykorzystanie także w niniejszej sprawie wносиła strona powodowa, zaś strona pozwana kwestionując powództwo i domagając się jego oddalenia nie wносиła o dopuszczenie ewentualnie dowód z opinii biegłego, celem podważenia wiarygodności, czy rzetelności dowodu z dokumentu w postaci przytoczonej opinii A. J. z innej sprawy, choć dotyczącej tych samych nieruchomości w związku z tą samą infrastrukturą, na jaki powoływała się strona powodowa. Naturalnie Sąd nie mógł tej opinii potraktować jako dowodu z opinii biegłego także w niniejszej sprawie, skoro powstała ona dla potrzeb innego postępowania, niemniej przez wzgląd na jej merytoryczne walory i brak kontrinicjatywy dowodowej pozwanej, Sąd uznał ów dowód za dostateczny dla potrzeb rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, wykorzystując ten dowód in casu jako dowód z dokumentu, szczególnie że powołana opinia dotyczyła m. in. tych samych nieruchomości i linii energetycznych, jedynie za wcześniejszy okres. Tym bardziej, że powódka J. U. (1) nie wykazała, żeby w porównaniu do stanu faktycznego, na którego podstawie biegła A. J. w sprawie I C 43/13 (II Ca 444/15), dokonała szacunku wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z poszczególnych działek w związku ze zlokalizowaną tam infrastrukturą przesyłową pozwanego, cokolwiek uległo zmianie, czego nie wykazała (nie podejmując w tym zakresie żadnej inicjatywy) także strona pozwana, zaś z zeznań powołanych z jej inicjatywy dwóch świadków P. K. i P. M. (nota bene na okoliczność zasiedzenia służebności przesyłu przez pozwanego, co już samo przez się potwierdza dotychczasowy sposób wykorzystania tych działek w zakresie zlokalizowanej tam infrastruktury przesyłowej) jednoznacznie wynika, że rzeczony dwie linie 15kV nadal istnieją i funkcjonują na przedmiotowych działkach powodów i nic w tym zakresie według świadków nie uległo zmianie.

W konsekwencji w zakresie wysokości należnego wynagrodzenia za poszczególne nieruchomości, Sąd oparł się na powołanym dowodzie z dokumentu (opinii A. J. ze sprawy I C 43/13), uwzględniając zastosowaną przez Sąd Okręgowy w sprawie I C 43/13 korektę współczynników współkorzystania z poszczególnych działek, co zostało zresztą poprawnie wyliczone przez stronę powodową w samym pozwie.

Natomiast Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków pozwanego na okoliczność ewentualnego nabycia przez zasiedzenie przez stronę pozwaną służebności przesyłu, czy też służebności odpowiadającej służebności przesyłu na przedmiotowych działkach, z uwagi na to, że świadkowie P. K. i P. M. w praktyce nie posiadali wiedzy na istotne

- z punktu widzenia istoty sprawy okoliczności (relokacji, zmiany położenia słupów, czy biegu przewodów linii), mimo że m. in. na takie okoliczności strona pozwana ich zgłosiła. Żaden ze świadków nie wiedział, czy w latach 80-ych, czy 90-tych miała miejsce jakakolwiek modernizacja przedmiotowych linii i na czym ona ewentualnie polegała (k. 156v - 157).

Świadek P. K. i świadek P. M. w istocie nie mieli żadnej wiedzy ważkiej, z punktu widzenia istoty sprawy, w tym szczególnie na okoliczność ewentualnej modernizacji przedmiotowych linii 15 kV, poza tym, że linia P. – W. była modernizowana w 1978r., co polegało na zmianie słupów drewnianych na betonowe, ale świadkowie nie mieli rozeznania, czy w związku z tym uległo zmianie ich dotychczasowe usytuowanie. Natomiast odnośnie linii P. – S. nie mieli wiedzy na temat jej ewentualnej jakiegokolwiek modernizacji (k. 157). Poza tym, obaj świadkowie wiedzę na temat powstania i istnienia przedmiotowych linii czerpali na podstawie bliżej nieokreślonej dokumentacji i obaj byli jedynie zorientowani, że na przedmiotowych działkach powodów nie ma stanowisk słupowych, a zatem kwestia nawet ewentualnej modernizacji polegającej na przesunięciu dotychczasowych miejsc położenia słupów niczego by nie wniosła.

Tymczasem powódka (k. 155v w zw. z k. 157 – 157v) oraz powołany z jej inicjatywy świadek, M. P. (1) (k. 224 - 225) i Z. G. (1) (k. 245) wyraźnie wskazali, że miała miejsce modernizacja przedmiotowych linii, polegająca m. in. na zmianie położenia dotychczasowych słupów i w konsekwencji biegu tych linii, co niweczy ewentualny zarzut zasiedzenia służebności przesyłu przez stronę pozwaną w stosunku do wskazanych 2 linii 15 kV na przedmiotowych działkach powodów, bez względu na to, czy modernizacja ta miała miejsce w końcu lat 80-ych jak podała powódka i świadek Z. G. (wskazując, że wymiana słupów z drewnianych na betonowe miała miejsce w okresie, kiedy Z. G. przestawała być właścicielem swoich – sąsiednich działek, co miało miejsce w 1988r.), czy też na początku lat 90-tych jak wskazał świadek M. P. (stwierdzając, że te same linie na terenie jego ówczesnych działek były modernizowane w 1997r., zaś u powódki J. U. chyba wcześniej ok. 1994r). Przy czym zarówno powódka, jak i świadek M. P. spójnie zeznali, że nowe słupy wymieniane w związku z modernizacją obu linii 15kV były stawiane w innych miejscach, niż dotychczasowe miejsca ich położenia, co według świadka M. P. było uzasadnione m. in. koniecznością wymiany sposobu zasilania transformatorów oraz konieczności zapewnienia ciągłości dostaw zasilania (k. 224).

Należy podkreślić, że choć Sąd z należnym dystansem podszedł do oceny wiarygodności zeznań każdego ze świadków powódki w zakresie okoliczności mogących stanowić ewentualnie przedmiot wyłącznie dowodu z opinii odpowiedniego biegłego, jak i do oceny depozycji Z. G. (1), której zorientowanie w tym, czy i kiedy poszczególne linie energetyczne na konkretnych działkach powodów były modernizowane, gdyż świadek wykazywała niezbyt dobre zorientowanie w istocie sprawy, niemniej z zeznań tych spójnie i logicznie wyraźnie wynika, że do zmiany pierwotnej lokalizacji – przebiegu obu linii 15kV na działkach powodów doszło, czego nie była w stanie podważyć strona pozwana, nie podejmując w tym zakresie żadnej kontrinicjatywy dowodowej.

W ocenie Sądu powództwo jest zasadne.

Na podstawie art. 224 § 2 i nast. kc Sąd zasądził zatem od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty wskazane w sentencji wyroku, mając na uwadze treść prawomocnego rozstrzygnięcia wydanego w sprawie I C 43/13 (II Ca 444/15) i nieudowodniony zdaniem Sądu zarzut zasiedzenia przez stronę pozwaną służebności przesyłu, czy odpowiadającej treści służebności przesyłu w związku z posadowioną na działkach powodów infrastrukturą przesyłową pozwaną.

Odnosząc się do oceny zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu na działkach powodów należy bowiem podnieść, że strona pozwana ten sam zarzut podniosła już w toku postępowania w sprawie I C 43/13, w stosunku do każdej z linii znajdujących się na przedmiotowych, m. in. na działkach objętych też pozwem w niniejszej sprawie, które to zarzuty Sąd wówczas uwzględnił zarówno w odniesieniu do linii 110 kV, jak i 15 kV, ale które to zarzuty i argumenty Sądu Rejonowego, znalazły uznanie Sądu Okręgowego jedynie w odniesieniu do linii 110kV, w jakim to zakresie Sąd Okręgowy apelację oddalił,

w pozostałym zakresie uwzględniając żądanie powodów za uprzedni okres (w zakresie linii 15 kV).

Naturalnie Sąd Rejonowy dostrzega, że nie jest związany dokonaną uprzednio przez Sąd Okręgowy oceną bezzasadności zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu także w niniejszym postępowaniu, zwłaszcza w przypadku żądania za kolejny okres, niemniej nie sposób dokonać w analizowanym stanie faktycznym odmiennej od wyrażonej przez Sąd Okręgowy oceny zarzutu strony pozwanej, tj. że pozwany nie zdołał skutecznie dowieść zarzutu zasiedzenia, bowiem strona pozwana na uzasadnienie swojego stanowiska wskazała tożsame dowody z dokumentów, jakie zgłoszono już w sprawie I C 43/13, a które to dowody Sąd Okręgowy uznał za niewystarczające – nieprzekonujące dla uwzględnienia zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, wyraźnie wskazując w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia mankamenty powołanych przez stronę pozwaną dokumentów, w tym brak choćby możliwości precyzyjnego ustalenia daty faktycznego powstania linii 15kV na działkach powodów (k. 709 – 712 – załączonych akt I C 43/13, tj. odpowiedni fragmenty uzasadnienie wyrok SO). W konsekwencji skoro strona pozwana, świadoma takich mankamentów tych dowodów, przy pomocy których dotychczas próbowała dowieść swoich racji w zakresie zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, nie podjęła żadnej nowej, czy dodatkowej inicjatywy dowodowej, ograniczając się jak zwykle w tego typu sprawach do ustawicznego wnoszenia, żeby za pośrednictwem Sądu zwracać się do poszczególnych instytucji, które to może posiadają niezbędną dokumentację (k. 68 - 69), o którą to dokumentację Sąd się zwrócił (k.

116 - 118), a które to podmioty konsekwentnie wskazywały, że takiej dokumentacji nie posiadają (k. 124 – 125, 129, 131, 192 – 202 i k. 210 - 212), o które to dokumenty Sąd nawet zwracał się z urzędu (do Państwowej Inspekcji Nadzoru Budowlanego – k. 157), to rolą Sądu nie było poszukiwać ewentualnych dalszych dowodów za stronę pozwaną.

Szczególnie, że strona pozwana to profesjonalista, toczący choćby przed niniejszym Sądem wiele podobnych postępowań i w końcu mogłaby zacząć przejawiać dostateczną inicjatywę dowodową dla wykazania faktów, z których próbuje ewentualnie wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne. Przedsiębiorca przesyłowy musi bowiem w końcu zdać sobie sprawę, że albo zacznie na bieżąco płacić właścicielom gruntów zajętych przez swoją infrastrukturę stosowne wynagrodzenie, czy zawierać umowy o ustanowienie stosownych służebności za wynagrodzeniem, albo decydując się na odmowy zaspokojenia roszczeń właścicieli takich gruntów potrafić przed Sądem wykazać, za pomocą dostatecznego materiału dowodowego fakt ewentualnego nabycia służebności przesyłu, czy prawa treścią jej odpowiadającego w odpowiednim zakresie na poszczególnych nieruchomościach. Tymczasem jak dotąd – z doświadczenia życiowego Sądu i wiedzy urzędowej wynikającej z rozpoznawania podobnych spraw – strona pozwana przyjmuje klasyczną postawę oportunistyczną, domawiając dobrowolnego zaspokojenia roszczeń właścicieli, czy zawierania z nimi umów o ustanowienie służebności przesyłu, jednocześnie nie przejawiając większej inicjatywy dowodowej w sprawach ostatecznie inicjowanych przez zdesperowanych właścicieli gruntów, w których ogranicza się do zgłaszania zarzutów zasiedzenia służebności, ustawicznie zlecając za pośrednictwem Sądu poszukiwanie odpowiedniego materiału dowodowego dla poparcia swoich twierdzeń. Taka praktyka nie może zyskiwać aprobaty Sądu w państwie prawa. Racjonalnie należy bowiem stwierdzić, że skoro przedsiębiorca przesyłowy decyduje się nie regulować z właścicielami gruntów kwestii wykorzystywania ich terenów przez swoją zlokalizowaną tak infrastrukturę przesyłową, to musi mieć na to odpowiednie dowody, inaczej ryzykuje ujemnymi skutkami procesu, w tym kosztów takich postępowań.

Zatem wobec mankamentów dowodowych strony pozwanej w odniesieniu do wykazania zgłoszonego zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, tym bardziej wobec przekonujących argumentów strony powodowej o modernizacji przedmiotowych linii 15 kV, i wynikającej z tego ich relokacji (zmiany pierwotnego położenia słupów), a zatem i biegu linii – do czego odniesiono się już przy okazji oceny dowodów - zarzut zasiedzenia zgłoszony przez stronę pozwaną należało uznać za nieudowodniony, a zatem chybiony.

W tym miejscu jedynie na marginesie należy podnieść, że Sąd nie jest w stanie się pozytywnie ustosunkować do twierdzeń strony powodowej w zakresie zmiany lokalizacji przedmiotowych linii 15kV w ich przebiegu na działkach powodów na podstawie map, na jakie powoływał się pełnomocnik powódki J. U., w tym szczególnie mapy z k. 238 załączonych także akt I Ns 612/15 (ta sama mapa - k. 164 w niniejszych aktach I C 2184/16) oraz map z k. 141 i 142 (niniejszych aktach I C 2184/16), gdyż na podstawie tych dokumentów nie sposób w ogóle rozszyfrować przebieg którejkolwiek z linii 15 kV, zwłaszcza że na mapie z k. 238 (załączonych akt I Ns 612/15 - ta sama mapa - k. 164 w niniejszych aktach I C 2184/16) zobrazowano przede wszystkim przebieg linii 110 kV, która w ogóle nie jest objęta przedmiotem sporu w niniejszej sprawie. Zaś skala tego dokumentu jest na tyle nieduża, że choć istotnie zlokalizowano na niej m. in. też 2 linie 15 kV, to jednak nie sposób na jej podstawie podzielić argumentację pełnomocnika powódki J. U. w sposób tak precyzyjny – jak sformułował to pełnomocnik powódki J. U. w piśmie z k. 161 – 164, czy w piśmie z k. 216 - 218, szczególnie że dla przyjęcia jednoznacznie i konsekwentnie precyzyjnej zmiany lokalizacji każdej z linii 15 kV optymalne byłoby zestawienie w jednym dokumencie – jednej mapie (w tej samej skali) pierwotnego i aktualnego (zmodernizowanego) przebiegu linii 15 kV przez teren rzeczonych działek powodów. Choć trzeba także podnieść, że ze wskazanych dokumentów faktycznie daje się dostrzec także inne od aktualnych przebiegi trzech linii wzdłuż ulicy (...), jednak ich konkretne zidentyfikowanie nie jest możliwe. Zatem wszelkie inne dowody – poza ewentualną wskazaną jednolitą mapą - mogą jedynie co najwyżej potwierdzać fakt zmiany lokalizacji, ale nie są w stanie precyzyjnie zobrazować zmiany faktycznego kształtu przebiegu tych linii. Jednak dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie było to o tyle konieczne, że powódka przy pomocy zeznań własnych oraz głównie świadka M. P. wykazała fakt modernizacji i zmiany lokalizacji linii 15 kV na terenie rzeczonych działek, natomiast precyzyjne odzwierciedlenie zmiany ich przebiegu nie było już z punktu widzenia istoty sprawy niezbędne, zwłaszcza skoro pozwany nie zdołał podważyć tych okoliczności.

Dodatkowo zdaniem Sądu, skoro pozwany po raz kolejny został pozwany o wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z przedmiotowych działek powodów, w stosunku do których dotychczasowy zarzut zasiedzenia służebności przesyłu zgłoszony w innym procesie – który bez wątpienia umożliwiłby oddalenia powództwa – okazał się bezzasadny, to rolą pozwanego było – zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c., na co również w sprawie I C 43/13 zwrócił uwagę Sąd Okręgowy) w trosce o własne – dobrze pojęte interesy - zadbanie o zgromadzenie dostatecznego materiału dowodowego zarówno na okoliczność faktycznego okresu powstania i oddania do użytku przedmiotowych linii 15 kV na odcinku zlokalizowanym na działkach powodów, jak i zniweczenie ewentualnych kontrdowodów powodów na okoliczność modernizacji tych linii i zmiany ich pierwotnego usytuowania, co zdołała wykazać strona powodowa. Tymczasem strona pozwana – nawet mimo świadomości powołanych mankamentów dotychczasowej inicjatywy dowodowej wykazanej przez Sąd Okręgowy już w sprawie I C 43/13 (II Ca 444/15) – nie podjęła żadnej nowej, czy dodatkowej inicjatywy procesowej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty dochodzone w pozwie, uwzględniając sposób ich wyliczenia za uprzedni okres w odniesieniu do tych samych działek i tych samych linii 15 kV, jak to uczynił Sąd Okręgowy w sprawie I C 43/13 (II Ca 444/15), tj. skoro powodowie domagali się zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z przedmiotowych działek za okres 10 lat (od 1.10.2006r. do 30.09.2016r.), a według dowodu z dokumentu w niniejszej sprawie, w postaci opinii biegłej A. J. ze sprawy I C 43/13, skorygowanej odpowiednio w powołanej sprawie II Sa 444/15 jedynie w zakresie wielkości współczynników współkorzystania w odniesieniu do poszczególnych działek, łącznie roczne wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z terenu 3 przedmiotowych działek, w zakresie zajęтым przez wskazaną infrastrukturę strony pozwanej, uwzględniając wynikające z tego ograniczenia w ich poszczególnym zagospodarowaniu, co nie ulegało żadnej zmianie w porównaniu do ówczesnego stanu, wynosi 2.254,20 złotych (470,88 zł + 1.487,32 zł + 287 zł), a zatem łącznie za okres 10 lat 22.540 złotych, a w związku okresem, kiedy właścicielem działki była D. W. (33 miesiące, tj. 2,75 x 287 zł), zatem 789,25 złotych, to na rzecz samych powodów - małżonków J. i A. U. Sąd zasądzi kwotę 21.662,75 złotych (jako różnicę 22.540 i 789,25).

W przedmiocie kosztów Sąd orzekła na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc, tj. w myśl zasady finansowej odpowiedzialności stron za wynik procesu, zasądzając od strony pozwanej na rzecz powodów zwrot kosztów poniesionej opłaty od pozwu (5% wps) – zgodnie z pkt 2 wyroku oraz zasądzając od strony pozwanej na rzecz wyłącznie powódki J. U. (1) zwrot kosztów zastępstwa procesowego, bowiem jedynie ta powódka była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (k. 121). Przy czym stawkę wynagrodzenia Sąd uwzględnił według wartości przedmiotu sporu i treści rozporządzenia MS z 22 października 2015r. w brzmieniu obowiązującym w dacie wytoczenia powództwa (29 września 2016r.), a zatem w dacie sprzed nowelizacji tego rozporządzenia w październiku 2016r.

Powyższy wyrok w całości zaskarżyła strona powodowa.

Apelacja zaskarżonemu wyrokowi zarzuca:

1) naruszenie prawa materialnego, tj. przepisów art. 292 k.c. w zw. z art. 3054 k.c. oraz art. 172 k.c. i art. 176 § 1 k.c. poprzez ich niezastosowanie i nieuprawnione przyjęcie, iż w niniejszej sprawie w zakresie linii elektroenergetycznej SN 15 kV relacji P. – W. oraz linii elektroenergetycznej SN 15 kV relacji P. – S. nie doszło do nabycia na nieruchomości powodów prawa odpowiadającego treścią służebności przesyłu w drodze zasiedzenia, które winno skutkować oddaleniem powództwa w całości,

2) błędne ustalenie stanu faktycznego, wynikające z nieprawidłowej oceny dowodów, poprzez nieuprawnione przyjęcie, że na nieruchomości powodów w 1988 r. dokonano modernizacji linii elektroenergetycznej SN 15 kV relacji P. - W. oraz linii elektroenergetycznej SN 15 kV relacji P. - S., która polegała na wymianie słupów z drewnianych na betonowe i skutkowałą zmianą przebiegu tych linii, podczas gdy jedyna modernizacja linii SN 15 kV relacji P. – W. miała miejsce w 1978 r. i od tego czasu przebieg linii oraz położenie podtrzymujących ją słupów nie uległy zmianie, natomiast linia elektroenergetyczna SN 15 kV relacji P. – S. nie była w ogóle modernizowana od czasu jej budowy, która miała miejsce najpóźniej w 1967 r.

3) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów w postaci zeznań świadka M. P. (1), świadka Z. G. (1) oraz zeznań powódki J. U. (1) i w konsekwencji danie wiary zeznaniom tych świadków oraz powódki w zakresie powoływanych przez nich okoliczności dotyczących przebudowy linii elektroenergetycznych SN 15 kV znajdujących się na nieruchomości powodów, w sytuacji, gdy zeznania te były sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie a ponadto, wzajemnie się wykluczały

Apelujący wnosił o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości
- 2) zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powódki J. U. (1) wnosił o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona albowiem podniesione w niej zarzuty: naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 kpc, przez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego i w konsekwencji tego dokonania błędnych ustaleń faktycznych wskazujących na daty przebudowy przedmiotowych linii energetycznych i zmiany ich przebiegu przez działki powodów oraz w konsekwencji tego obraży prawa materialnego, tj. przepisów art. 292 kc w zw. z art. 305 ze zn. 4 kc oraz art. art. 172 kc i art. 176 § 1 kc, przez uznanie, że nie doszło do zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu w zakresie obu linii energetycznych SN kv 15 na działkach powodów są bezzasadne i nie mogą wywołać zamierzonego w niej skutku w postaci wzruszenia zaskarżonego postanowienia.

Lektura materiału aktowego prowadzi bowiem do wniosku, iż Sąd Rejonowy- wbrew zarzutom apelacji – wyjaśnił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności w sposób bardzo wnikliwy, wszechstronny i wyczerpujący. W uwzględnieniu bowiem wniosków dowodowych zaoferowanych mu przez strony oraz w wyniku własnej inicjatywy dowodowej podjętej za apelującego zgromadził w sprawie materiał dowodowy, który poddał – wbrew zarzutom apelacyjnym – wszechstronnej i zgodnej z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania ocenie, która to odpowiada wymogom, jakie stawiają jej przepisy art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c.

Ta swobodna – rozumieniu powyższych przepisów – ocena w żadnym wypadku nie może być uznana za dowolną.

Apelacja sprowadza się do nieskutecznej polemiki z trafnym stanowiskiem Sadu I instancji, prezentując własną ocenę dowodów w sposób wybiórczy, powołując jedynie te z nich, z których usiłuje wyprowadzić korzystne dla siebie wnioski z pominięciem pozostałego materiału dowodowego. Tymczasem Sąd Rejonowy traktuje materiał całościowo, dostrzega wszystkie zgromadzone w sprawie dowody – w tym zachowaną dokumentację dotyczącą budowy i przebudowy linii, na która powołują się apelujący – i dokonuje wszechstronnej, zgodnej z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania ich oceny, nadając im odpowiednie znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Trafnie zauważa Sąd Rejonowy, że przestankowe badanie przez Sąd ewentualnego zasiedzenia służebności przesyłu (służebności odpowiadającej treści służebności) odnośnie przedmiotowych linii energetycznych biegnących przez działki powodów miało już miejsce w sprawie I C 43/13, w której to Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 9 czerwca 2016 r (sygn. akt II Ca 444/15) zasądził od tego samego pozwanego na rzecz tych samych powodów wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z tych samych ich działek w zakresie przedmiotowych linii energetycznych za dochodzony tam okres, ustalając, że pozwany nie wykazał aby on lub jego poprzednik prawny zasiedział służebność przesyłu odnośnie tychże linii na działkach powodów.

Zgodzić należy się z apelującym, czego też nie kwestionuje Sąd I instancji, że prawomocne ustalenia Sądu w sprawie w/ w I C 43/13 nie wiążą wprost Sądu rozpoznającego tożsamą a jedynie dotyczącą innego okresu czasu sprawę niniejszą i generalnie dopuszczalne jest wykazywanie w niniejszej sprawie w dalszym ciągu przestankowego zasiedzenia przedmiotowych służebności i dokonanie przez Sąd odmiennych ustaleń w tym zakresie, jednakże jest możliwe tylko i wyłącznie w sytuacji przedstawienia dowodów, które nie były powołane w sprawie poprzedniej, a które to w sposób oczywisty wskazują na odmienne niż te ustalone uprzednio fakty.

Zgodzić należy się bowiem ze stanowiskiem Sądu I instancji, że prawomocne ustalenia Sądu w tej samej kwestii dokonane w innej sprawie między tymi samymi stronami o zasiedzenie o to samo roszczenie dotyczące jedynie innego okresu czasu nie pozostają bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej. Mają one bowiem istotne znaczenie dowodowe przy ustalaniu tych samych faktów. W tym znaczeniu, Sąd rozpoznający sprawę niniejszą zobowiązany jest je respektować gdy strona nie przedstawi istotnych dowodów, które mogłyby wpłynąć na odmienną ocenę całego materiału dowodowego zgromadzonego w obu sprawach i dokonanie odmiennych ustaleń w omawianym zakresie.

I w tym miejscu po raz kolejny należy podzielić stanowisko Sad Rejonowego, że apelujący nie przedstawił nowych przekonywujących dowodów, które pozwoliłyby na odmienne ustalenia niż te dokonane w powołanej powyżej sprawie i C 43/13.

Apelujący nie wykazał, że jego twierdzenia odnośnie przebudowy przedmiotowych linii z powołaniem się na stosowne dowody dotyczą także przedmiotowych linii energetycznych na odcinkach przebiegających właśnie przez działki powodów. Podobnie – z tych samych powodów - nie może być skuteczne powoływanie się przez niego na prawomocne ustalenia Sądu w sprawie I Ns 374/14 (II Ca 99/16) o zasiedzenie służebności na nieruchomościach innych osób w innym miejscu miasta, pomimo, że dotyczą także linii 15 kw P. – W. i P. – S.. Nie można bowiem domniemywać , że linie te w tych dwóch różnych miejscach były (bądź nie) przebudowywane w ty samym czasie, tym bardziej, że powodowie twierdzą – szeroko i przekonywująco to uzasadniając – że twierdzenia pozwanego nie dotyczą obu linii przebiegających w miejscu ich działek.

Dokonana zatem przez Sąd Rejonowy ocena dowodów jest prawidłowa, zasługuje na akceptację Sądu II instancji i nie może być skutecznie zakwestionowana przez apelację, która sprowadzają się jedynie - jak już wcześniej podniesiono - do zaprezentowania odmiennej oceny tychże dowodów i zmierza do nieskutecznej polemiki ze stanowiskiem Sądu I instancji, znajdującym oparcie w materiale sprawy.

Sąd I instancji nie dopuścił się więc żadnych uchybień procesowych w zakresie gromadzenia materiału dowodowego jak i jego oceny oraz ustalenia stanu faktycznego, jak również rozważań prawnych odnoszących się do oceny zasadności żądań pozwu, która to związana była z oceną zasadności podniesionego przez pozwanego zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu.

Reasumując wszystkie powyższe rozważania uznać należy, iż zaskarżony wyrok odpowiada – wbrew odmiennemu stanowisku apelującego – powołanemu w jego uzasadnieniu prawu materialnemu i nie narusza wskazanych w apelacji przepisów tegoż prawa.

Powyższe prowadzi do wniosku, iż nie może być uznany za trafny także zarzut obrazy wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego.

Dlatego też, Sąd II instancji oddalił apelację jako nieuzasadnioną na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego między stronami Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Mając na uwadze wszystkie powyższe rozważania oraz powołane w nich przepisy Sąd Okręgowy orzekł jak w postanowieniu.

SSA w SO Grzegorz Ślęzak

SSO Paweł Hochman SSR Mariusz Kubiczek